

sem opazil, da bi kde bile svoj domači govor zatajevale, čeravno tudi nekoliko po tujem čeberkniti vedó, kakor štirske Slovenke; sram je bodi! ako so le nekoliko med neslovenskimi ljudmi. Po takem se ne smejo čuditi, da je domačini zaničujejo, tujci pa posmehujejo velé: „Beba je na Slovenskem doma, pa nanjč slovenski ne zna;“ vsej tudi kerščanstvo pri takih bitjih ni najmočnejša krepost. Tako se praviloma godi, da, kdor se je narodu izneveril, je pozabil tudi dolžnosti do onega, ki nam je narodnost in vero podaril. Nikomur se ni treba sramovati, če dva ali več jezikov govori; pravični in pošteni ljudje take vsele bolje čislajo in je rajši imajo že za koristi delo, pokaj bi tedaj naše deklice indi si kruh služeče se neumnejše delale kakor so! Nekega pastirčka cekljaša popitavši, kje je doma, mi je rekel „v Dravberzi,“ tedaj šče v koroškem govoru spreha g v z pred è-i, toisto se je poresnilo v besedi Kinberg, v Kinberzi. (Dal. sl.)

Ogled po svetu.

(Največji dimnik na celem svetu) je v kemiških fabrikah v Port-Dundas-u poleg Glasgova na Angležkem; visok je s spodnjim zidom vred 468 angležkih čevljev (angležk čevlj meri 11 pavcov in pol po naši meri); nad zemljo ga pa je 454 čevljev. Le tri reči so na celem svetu višje kakor je ta dimnik: namreč Gli-zehška piramida v Egiptu, turn vélike cerkve v Strasburg-u in pa turn sv. Štefana na Dunaji. Da ga veter preveč ne more gugati, je okrogel; cegla je poldrugi milijon v njem; težak je 144.000 centov; naredil ga je arhitekt Makfarlane; veljal je čez 80.000 gold.

Kranjske narodne pesmi. *)

1.

Jerica.

„Alala Jerca, ti si le mlada; Le je kadila, le je kropila,
Alala Jerca, kaj ti pomaga? Pa je hudobo preč si gonila.
Jez sem ti venec obljubila, „Oj le kadite, le kropite,
Pa ti bom zlat'ga naredila.“ Šaj me s kadilom ne spodite“.

Prišli so po-njo, z bel'mi konjiči; Jerco prijel za belo ročico,
„Alala Jerca, ti si le naša, Pa jo posadil k sebi na konja.
Šaj so te meni obljubili, Milo zavpila, k' so zderjali
Ko so te v zibelko povili“ Proti bobneči bistri Savi.

Pa se nar'dila bela meglica,
Polna meglica angeljev bila;
Vzeli so Jero z dušo, z mesom,
Pa so jo nesli gor k nebesom.

Hribec.

Stoji stoji hribec sterman, Marija se mu prikloni,
Na verh' je še majhen raván. To drevce koj ozelení.

Tam gor pa drevó stoji, Pa se je strila senčica,
K' že sedem let zeleno ni. Noter Marija zibala.

Sreberna zibel, zlat tečaj.
Noter je ležal Jezus sam.

J. F. Št.

Smešna vraža.

Prav „eno fletno“ imam danes za „Novice“, pa se bojim, da bi komu smeha treh ne počil.

*) Gosp. Št. nam je poslal te pesmice s sledečim pismom: „Čuditi se je, koliko lepih pesem je med ljudstvom! Kako lepo in gladko jih ljudstvo prepeva! Skoraj neverjetno — pa gotovo je — v enem tednu sem v 3 hišah nabral 76 večih in manjih pesem. Al Bogu bodi milo! veliko preveč jih je šlo v zgubo. Le malo se še ljudem od najstarejih, najlepših pesem sanja; toraj — Amen — je! Naj bi se rešile! Če jih eden v 3 hišah v enem tednu 76 nabere, koliko bi jih več nabiravcov v 52 tednih nabralo v toliko hišah in vaséh po Kranjskem!“

Pri neki hiši na Gorenskem so dobili majhnega otroka. Neka žena ga pobaše, da bi ga h kerstu nesla. Na to se stari oča oglasi in ji skerbno priporoča, naj dobro pazi, da gredé z otrokom ne bo scat šla, zakaj če takrat scat gré, ko ga h kerstu nese, potlej tak otrok vode ne derží, zmiraj oscan hodi. —

Mislím, da gospodje dohtarji dozda še niso vedili tega pomočka; za to naj ga jim razglasimo; posebno pa naj si ga babice zapomnijo. Častite brave „Novic“ pa prosimo, naj mi ne zamerijo, ako se jim ta razglas morebiti nespodoben zdi; al če hočemo neumne vraže zatreti, ne smemo kakor mačka okoli kaše hoditi, ampak naravnost povedati kako in kaj. Gorenec.

Dopisi.

Iz Erdeljskega. Sibinj 10. septembra. Devetnajst milj od Sibinja na široko dolgo sem Erdeljsko o šolskih praznikih prehodil. Po njivah nisem drugega vidil, ko koro, ki kaj lepo raste, in tam pa tam nekaj ovsa. Vinogradi obetajo obilno dobre kapljice; pšenice in reži so dosti namlatili; toča ni dosti škode napravila; ni se tedaj glada bati, akoravno krompir hudo gnije. — Izmed mest omenim le armensko mesto „Elizabethstadt“, ktero ima veličansko pa revno cerkev; zakaj armenci, ki so bili pred zadnjo černo vojsko najbogatejši tergovci, so zdaj silno ubožni. Kteri so poprej po 60 do 100 tavžent gold. imeli, ne glešajo zdaj 60 do 100 gold. — nesrečna vojska jim je vse požerla. Govorijo po madjarsko in armensko; po armensko govoriti ni lahko, pismenke so popolnoma vlastne. Armenci so rimsko-katoliške vere, križajo se tako-le: „Ha nun Horr, jev Vortvo, jev Hokvuju serpo. Amen“. (V imenu Očeta in Sina in Duha svetega. Amen. (Bog se veli: „Astvac“). Pri službi Božji vsi pojó; med procesijo glasno molijo roženkranc Marijo sosebno častijo; sicer pa so ptiči zviti černomanjastega obličja, ki so pred kakimi dvesto leti iz Azije semkaj prileteli. Vidil sem Armenko rojeno 1760; stoletno bablje še dobro vidi in sliši, po ulicah beži ko verca; vsakdan potrebuje polič — žganja. Neka deklina devetletna je na glasoviru kaj lepo igrala; ko jo po štajarsko zažene, sem prav spoznal, kaj je domočutstvo, in skorej bi bil zdihnil: „Oj, da bi tamkaj bil, kjer je zibka moja stala, mati ljuba me zibala“. — Bil sem tudi na neki glažuti pri podnožji erdeljskih karpátov, kjer so prevzvišeni gosp. škof zakrament sv. birme delili. V tem kraji še nikoli nobenega škofa ni bilo; zatega del so pa tudi ljudje svoje serčno veselje očitno razodevali nad nazočnostjo vikšega pastirja. Al kolika revšina! Mislil sem si: „O kako srečni so vendar Slovenci, ki imajo lepe cerkve, dokler tukaj z blatom ometana kajžura za opravilo najsvetejše daritve služi“. — Daleč sem okoli prišel, al vendar je to malo v primeri velike dežele; zakaj Erdeljsko obsega 1102 □ milj z 2 milijonoma in 120.000 prebivavci. Lepa dežela je, ne vem, ktera kronovina bi bila tako bogata, sosebno kar v nerastljinstvo sega, je vsega obilno, na priliko, zlata, srebra, kupra, železa, svinca itd., pa tudi rastlinstvo in živalstvo ji je blagodaril Stvarnik tako, da — naj se Erdeljsko povsodi zaprè — Erdeljčani od zunaj ničesa ne potrebujejo. Lahko bi še en milijon več ljudi tukaj živelo, ker zemlja je rodovitna. Pervo in drugo leto se enkrat seje na njivo, tretje leto praha leži; gnoja malo poznajo. Škoda, da so prebivavci o narodnosti in veri tako različni. Vlahov je 1 milijon 230.000, Madjarov 600.000, Nemcov 200.000, Ciganov 80.000, Judov 16.000, Armencov 7.600; tudi nekaj Serbov in Gerkov. Rimsko-katoliške vere jih je: 250.000, gerško-nekatoliške ali razcepljencov 670.000, kalvinske 260.000, luteranske 210.000, unitarcov 46.000 (to je tistih, ki druge in tretje peršone Božje ne spoznajo in ne verujejo). Zmotnjav da je kaj! — Prašanje: Slovenci, ali že dobivate v svojem jeziku dopise iz kancelij? Povem vam, da vsi tukajšni uradniki madžarske in vlaške dopise